

Hayvanların Şaşırtıcı Duyuları

Görme, işitme, koku alma, tat alma ve dokunma. İnsanlar bu beş duyu sayesinde dış dünyada neler olup bittiğini algılar. Peki ya hayvanlar? Onlar da benzer duylara sahip. Hatta daha da fazlasına...

Michael Durham/Minden Pictures/Getty Images TÜRKİYE

Bazı hayvanların yollarını ses dalgalarının yansımından yararlanarak bulduğunu biliyor musunuz? Yunuslar, balinalar, yarasalar gibi. Bazı yarasalar karanlıkta yollarını bulmak ve avlarını yakalamak için ses dalgalarından yararlanır. Bu hayvanlar insanların duyamayacağı kadar yüksek titreşimli yani çok tiz sesler çıkarır. Bu sesler nesnelerden yansiyarak geri döner. Yarasalar yansıyan sesler sayesinde önlerindeki nesnelerin konumlarını, şekillerini ve büyüklüklerini algılar.

Dijitalimaj/Alamy

Bazı hayvanlar diğer hayvanların kaslarının kasılması sırasında yayılan zayıf elektrik sinyallerini algılayabilir. Köpekbalıkları da bu hayvanlardan biridir. Bu özellikleri, onların avlarını görmeden de bulabilmelerini sağlar. Köpekbalıklarının başında içleri jölemsi bir maddeyle dolu, birbiriyle bağlantılı çok sayıda gözenek bulunur. Bu gözeneklerde diğer hayvanların yaydığı zayıf elektrik sinyallerini algılayabilen özel sinir hücreleri vardır.

Bu fotoğrafta köpekbalığının başındaki gözenekler yakından görülüyor.

SPL

Michael Lane

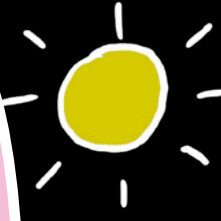

Hayvanların bir kısmı bizim göremediğimiz morötesi ışınımı görebilir. Bunlar arasında bazı kuşlar, balıklar, sürüngenler ve az sayıda memeli hayvan var. Kerkenezler de bu hayvanlardan biri. Kerkenezlerin morötesi ışınımı görebilmeleri besinleri olan bazı küçük kemirgenleri avlamalarını kolaylaştırır. Çünkü bu kemirgenler beslenmeye giderken sık kullandıkları yollara idrarlarını yapar. Bu hayvanların idrarı morötesi ışınları yansıtır. Kemirgenler de morötesi ışınımı ve idrar kokusunu algılayabilmeleri sayesinde dönüş yollarını bulur. Kerkenezler de morötesi ışınımı görebildikleri için kemirgenlerin geçtiği yolları kolayca bulup onları avlar.

Bu fotoğrafta avını yakalamak için yere yaklaşan bir kerkenez görüyorsunuz.

Digitalmaj/Alamy

Bazı böcekler ve yılanlar bizim dokunma duyumuz aracılığıyla ısı olarak hissedebildiğimiz kızılötesi ışınımı uzaktan algılayabilir. Vücut sıcaklığı sabit hayvanlar kızılötesi ışınım yayar. Çingiraklı yılanlar besinleri olan vücut sıcaklığı sabit hayvanların yaydığı kızılötesi ışınımı bir metre öteden bile algılayabilir. Bu özellikleri yılanların karanlıkta avlarını bulmalarını kolaylaştırır. Çingiraklı yılanların kızılötesi ışınımı algılayabilmelerini başlarının iki yanındaki çukur organlarında bulunan özel sinir hücreleri sağlar.

Dijitalimaj/Alamy

Kokuları bizimkinden farklı yollarla algılayan hayvanlar da var. Yılanlar bunlardan biri. Yılanlar dillerini dışarı çıkarıp havada sallar. Bu sırada havadaki koku molekülleri dillerine yapışır. Sonra dillerini ağızlarına geri sokup damaklarında bulunan özel bir organa dokundururlar. Bu organda bulunan özel sinir hücreleri aracılığıyla kokuları algırlar. Bu özellikleri yılanların avlarını yakalamalarını kolaylaştırır.

Bu çingiraklı yılanın ağzının biraz yukarısında gördüğünüz delikler onun çukur organları.

Suzan Lema Gençer
Çizim: Pınar Büyükgöral